

STORTINGET

Representantforslag 101 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Kathy Lie og Andreas Sjalg Unneland

Dokument 8:101 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kathy Lie og Andreas Sjalg Unneland om å innføre en tredje kjønnskategori i pass og identifikasjonsdokumenter

Til Stortinget

Bakgrunn

Å innføre en full tredje juridisk kjønnskategori er en omfattende prosess som involverer endringer i en rekke lover. Å legge til en tredje kategori i identifikasjonspapirer (pass, ID-kort og oppholdskort) kan imidlertid innføres ganske raskt og vil kunne gi en viktig anerkjennelse til ikke-binære i påvente av fullstendig innføring av en tredje juridisk kjønnskategori.

Verken passloven eller ID-kortloven med forskrifter sier noe om hvilke kjønnsmarkører som kan benyttes. Pass- og ID-kortforskriften bestemmer imidlertid at personopplysningene skal samsvare med opplysningene om innehaveren i folkeregisteret. Ved å endre passloven vil det dermed være mulig å innføre muligheten til en tredje kjønnskategori i passet.

Ifølge den internasjonale passtandarden (ICAO-dokument 9303) er opplysninger om kjønn et obligatorisk felt i alle pass, men man kan velge mellom kategoriene mann, kvinne eller «X» for uspesifisert kjønnskategori. Ettersom norske pass følger denne passtandarden, innebærer det at norske myndigheter på samme måte kan bruke «X» som benevnelse for ikke-binært kjønn i pass dersom tiltaket innføres. Danmark, Island og Malta er eksempler på land som har innført en tredje kjønns-

skategori (X) i passet. Ingen av disse landene har foreløpig innført en tredje kjønnskategori i folkeregisteret. Dette viser at det er mulig å innføre et slikt tiltak i påvente av en større reform og en full innføring av en tredje juridisk kjønnskategori.

Å legge til rette for en tredje kategori i pass og identifikasjonsdokumenter vil være et viktig, men også et begrenset fremskritt for ikke-binære. En person som får markert en X i passet eller i andre identifikasjonsdokumenter, vil følgelig fortsatt måtte velge mellom mann og kvinne som obligatoriske juridiske kjønnskategorier i folkeregisteret. Det vil derfor være svært viktig at Stortinget får til behandling et lovforslag om innføring av en tredje juridisk kjønnskategori. En slik innføring bør ikke vente til 2032.

Svært mange ikke-binære opplever dårligere levekår og livskvalitet enn andre og opplever at offentlige tjenester har lite kunnskap om kjønns mangfold, noe som igjen fører til en barriere mot å benytte seg av offentlige tilbud, inkludert helsehjelp. Et viktig tiltak for denne gruppen vil være å utarbeide en nasjonal veileder som tar sikte på å forbedre rettigheter og muligheter for ikke-binære. Australia og Malta har vedtatt nasjonale retningslinjer for anerkjennelse av kjønn, seksualitet og kjønnsidentitet, som har som formål å sikre et konsistent system for myndighetenes registrering av opplysninger om kjønn og sikre den enkeltes rett til anerkjennelse i møte med offentlige myndigheter.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer i passloven som gjør

det mulig å velge enten mann, kvinne eller X som kjønnskategori.

2. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige lovendringer for innføring av en tredje kjønnskategori i Folkeregistret og sørge for at det gjennomføres tilhørende endringer i relevante forskrifter.

20. februar 2025

Kathy Lie

Andreas Sjalg Unneland